

12.

Er zijn mensen als cactussen en blinde muren. Ze zijn opgegroeid niet in de veiligheid van wij, in de lichtkring van betrouwbare woorden, maar in de onveiligheid van 'men' en 'ze'. Ze zijn bang gemaakt door mensen met maskers op, en niet vastgehouden, maar overgelaten aan zichzelf toen ze nog zichzelf niet waren. Ze zijn boos gemaakt en gestraft voor hun boosheid. Bang en boos vertrouwen ze niemand meer.

Stel, je hebt niet alleen in je eerste kinderjaren, maar ook later in je jeugd het redelijk goed getroffen. Je hebt leren lachen en huilen, luisteren en zingen. 'Ze', anderen, lieten je blijken dat ze je belangrijk vonden. Ze maakten je open en wekten je behoefte aan intimiteit. Ze namen je mee de ruimte van de vriendschap in; leerden je verlangen en gaan: dat je voor iets gáán kunt, voor een ideaal, voor een ander, gáán, niet vallen – en hoe gelukkig dat kan maken.

Stel, je behoort tot die gelukkigen: zou het dan misschien zó kunnen zijn dat je moet leren verantwoordelijkheid te dragen voor die anderen die onveilig, bang, boos, ongelukkig zijn?

Er is al jaren een maatschappelijke discussie gaande, over normen en waarden. De vraag naar de verantwoordelijkheid van gelukkig-welvarend-rijk voor ongelukkig-zwak-arm, is de kernvraag van deze discussie. En het is leerzaam te zien hoe er om het antwoord wordt heengestotterd, hoeveel ingewikkelde nuances worden aangebracht, in hoeveel bochten er gewrongen wordt.